

Tekst:
Albert Vliegthart
De Vlinderstichting

Er is weer een echte "Hollandse" zomer voorbij. En ook dit jaar was, zoals altijd, weer niemand tevreden! Nou... behalve de libellenliefhebbers dan. We kunnen wel zeggen dat het dit jaar gewoon erg goed ging met vrijwel alle libellensoorten. De gaffelwaterjuffer heeft zich echt gevestigd en de gevlekte glanslibel heeft een opmerkelijk goed jaar achter de rug. De mooie bandheidlibel (zie voorplaat vorige nummer), glassnijder en vroege glazenmaker breiden zich nog steeds uit. We kenden ook een kleine invasie van geelvlekheidlibellen. Kortom, alleen maar goed nieuws!

Was het voor de vlinders ook maar zo rooskleurig. De grote en duinparelmoervlinder deden het slecht op de Veluwe en ook algemenere soorten als bruin blauwtje en argusvlinder werden maar weinig gezien. De kleine heivlinder leek dit jaar een goed jaar tegemoet te gaan maar helaas bleek het tegendeel. De topaantallen van tien tot dertien vlinders per dag bleken meteen de piek in de vliegtijd te zijn, die dit jaar wat eerder was dan normaal. De eikenpage deed het wel goed en kende een zeer succesvol jaar. Ook de bruine eikenpage deed het dit jaar goed - in de duinen tenminste. In het binnenland is het nog altijd een zeer zeldzame soort, waarvan nog steeds maar enkele waarnemingen worden gedaan. De komavlinder was goed vertegenwoordigd, niet alleen op de Veluwe, maar ook in de Noord-Hollandse duinen. Vaak kon je tegelijkertijd weer heivlinders tegenkomen, een soort die uit een diep dal lijkt te komen.

In de warme nazomerdagen vlogen nog enkele tweede generaties van heideblauwtje en kleine ijsvogelvlinder. Het landkaartje had een derde generatie en vooral het groot koolwitje werd opvallend vaak gezien. De nazomergeneratie van de kleine vuurvlinder doet het meestal het beste. Maar 20 september was voor Bert Oving een bijzondere dag. Hij telde in de Amsterdamse Waterleiding Duinen maar liefst 1533 kleine vuurvlinders. Deze ongelooflijke aantallen worden maar heel zelden gevonden.

De eerste liesgrasboorder sinds 1984.

Judith Bouma

Op 7 oktober (!!!) vond Judith Bouma nog 2 veenhooibeestjes op het Fochteloërveen, duidelijk een partiële tweede generatie. Begin oktober zag zij daar ook nog een viervlek en twee smaragdlibellen. Opmerkelijk gebied dat Fochteloërveen!

Trekvlinders

Dit jaar waren er ook maar weinig trekvlinders: relatief weinig atalanta's; distelvlinders en kolibriefvlinders lieten het een beetje afweten. Ondanks het goede weer in augustus en september, waren er dit jaar ook weinig luzernevlinders. We zijn al een beetje aan ze gewend maar tot enkele jaren geleden werden ze maar zelden gemeld. Bij het zoeken naar deze luzernevlinders kwam ik wel een vrouwtje van de keizersmantel tegen in Limburg en dat nog eind augustus, wat bijzonder laat is! Mogelijk nog een migrant uit de Eifel of Ardennen? Eind juni meldde Dennis Schoenmakers een geraniumblauwtje in Zoetermeer. Op zich al bijzonder, maar nog leuker dat er nog twee meldingen in september door hem werden gedaan, waarvan zelfs één keer twee vlinders. De soort zal zich hebben voortgeplant, maar zal waarschijnlijk de winter niet overleven.

Nachtvlinders

Bij nachtvlinders is het altijd maar (af)wachten. Soms word je met een mooie pijlstaart beloond of een andere zeldzame uil. Het zwart weeskind (*Mormo maura*) lijkt zich wat naar het noorden uit te breiden. De grootste trefkans blijft nog altijd Zuid-Limburg, maar Anton Baaijens meldde hem deze zomer uit Zeeland. Tijdens de landelijke nachtvlindernacht werden weer heel veel vlinders waargenomen, door honderden mensen. Uit Hasselt kwam wel de meest bijzondere waarneming, een liesgrasboorder (*Phragmatiphila nexa*) zat ineens op het doek! Deze vlinder was na 1984 niet meer in Nederland waargenomen. Het fenomeen nachtvlindernacht bewijst maar weer dat nachtvlinders kijken niet alleen gezellig is, maar ook leuke resultaten kan opleveren. Volgend jaar is de nachtvlindernacht op 28 augustus 2009.

B.K. Wiebda